

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Defurovy Lažany

1902–1949

Inventář

EL NAD č.: 1530

AP č.: 595

Eva Ulrichová

Klatovy 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady se volili ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Obec Defurovy Lažany byla až do roku 1902 přiškolená k obci Kvášňovice, přestože již v roce 1877 žádala o vyškolení. Za tímto účelem se konalo dne 8. srpna 1877 komisionální řízení, při kterém nedošlo k dohodě a od vyškolení bylo upuštěno. Teprve 13. května 1899 se konalo na žádost obcí Defurovy Lažany a Černice nové úřední šetření, které mělo příznivý výsledek. Rozhodnutím c. k. zemské školní rady ze dne 9. ledna 1902 bylo povoleno těmto obcím vyškolení ze školní obce Kvášňovice a zřízení samostatné dvouřídni školy v Defurových Lažanech od školního roku 1902–1903.

Na žádost c. k. okresní školní rady ve Strakonících byla ustanovena první místní školní rada v Defurových Lažanech, která zajistila místnosti pro školní vyučování u Josefa Hlaváče, chalupníka čp. 23, a u Vojtěcha Čady, chalupníka čp. 20. Dále dne 4. června 1903 zahájila stavbu školní budovy. Plány školy vyhotovil Daniel Majer, stavitel z Horažďovic, jemuž byla stavba veřejnou dražbou zadána za 19900 Kč. Dne 13. srpna 1904 byla stavba školní budovy dokončena, 27. srpna vykonána kolaudace a 11. září byla škola slavnostně vysvěcena.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. 12. 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. 1. 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Defurových Lažanech byla podle tohoto nařízení zvolena nová místní školní rada již 29. listopadu 1920 a dne 5. února 1921 složila slib do rukou zástupce okresní správy politické inspektora Jana Dyka.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. Dne 23. července 1941 byla přípisem Okresního školního výboru ve Strakonících ze dne

16. července 1940 jmenovaná nová místní školní rada v Defurových Lažanech a jmenování členové složili písemný slib.

V roce 1942 došlo výnosem české zemské školní rady ze dne 8. června 1942 k přesunu školského politického okresu Horažďovice, pod který spadala i Místní školní rada v Defurových Lažanech, k politickému okresu Sušice, pod správu Okresního školního výboru v Sušici.

K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady nebo mohl být jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce). Na základě tohoto zákona převzal dne 3. května 1944 starosta obce Defurovy Lažany všechny spisy místní školní rady včetně pokladní hotovosti a dne 30. května 1944 jmenoval svým zástupcem Josefa Brejchu, bývalého předsedu místní školní rady.

K obnovení školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Nová místní školní rada v Defurových Lažanech složila dne 15. června 1946 slib do rukou zástupce okresního školního výboru Jaroslava Kláska, řídícího učitele z Horažovic. Na schůzi dne 21. července 1946 schválila účty školní obce za rok 1945.

Činnost místních školních rad zanikla zákonem č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány dne 7. 5. 1956 - přír. č. 96/56 Národní školou Defurovy Lažany a 3. 4. 1998 - přír. č. 25/98 Základní školou Chanovice. Archivní fond Místní školní rada Defurovy Lažany EL NAD 1530 byl založen v roce 1998.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časový rozsah fondu je 1902–1949. Jazykem archiválií je čeština. Po fyzické stránce jsou archiválie poškozeny prachem.

Fond obsahuje 3 úřední knihy z let 1902–1949 a 1 karton spisů z let 1933–1949.

Součástí fondu jsou zápisy podacího protokolu Obecní úřadu Defurovy Lažany z let 1866–1867, které jsou zaznamenány na třech stranách v knize inv. č. 1.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatku čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

- I. Úřední knihy
- II. Spisový materiál
 - a) Registraturní pomůcky
 - b) Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond obsahuje knihy zápisů ze schůzí z let 1904–1948, ve kterých je uvedeno složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. V knize inv. č. 1 byl veden i podací protokol místní školní rady z let 1902–1949, a také podací protokol Obecního úřadu Defurovy Lažany z let 1866–1867. Další archiválií je hlavní kniha z let 1942–1944, ze které lze získat informace o způsobu hospodaření místní školní rady.

Ve fondu se dochovalo několik spisů. Úřední korespondence s OŠR obsahuje dopis o změně školních obvodů v roce 1942. Z úřední korespondence s rodiči žáků lze čerpat údaje o zanedbání docházky žáků, kdy byli rodiče vyzýváni místní školní radou k nápravě tohoto jednání. Další spisy obsahují finanční záležitosti týkající se vkladů místní školní rady u Kampeličky v Lažanech Defurových z let 1945–1949.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2015 a archivní pomůckou opatřila v roce 2016 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy. *Základní devítiletá škola Defurovy Lažany*. EL NAD 1263.

SOKA Klatovy. *Archiv obce Defurovy Lažany*. EL NAD 739.

SOKA Klatovy. *Místní národní výbor Defurovy Lažany*. EL NAD 37.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-709-1

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařský-královský
čj.	číslo jednací
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	ministerstvo vnitra
OŠR	okresní školní rada
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Úřední knihy			
1	Zápisy ze schůzí	1904–1937	ukn 1
	Podací protokol (Obecní úřad Defurovy Lažany)	1866–1867	
	Podací protokol	1902–1949	
2	Zápisy ze schůzí	1938–1948	ukn 2
3	Hlavní kniha	1942–1944	ukn 3
II. Spisový materiál			
a) Registraturní pomůcky			
	Podací protokol (Obecní úřad Defurovy Lažany)	1866–1867	viz ukn 1
	Podací protokol	1902–1949	viz ukn 1
b) Spisy			
4	Úřední korespondence s OŠR	1942	kar 1
5	Úřední korespondence - rodiče žáků	1933–1934	kar 1
6	Finanční záležitosti - vklady MŠR	1945–1949	kar 1
	- přihláška vkladů 1945		
	- vkladní knížka 1947–1949		

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Defurovy Lažany
Značka archivního fondu:	MŠR Defurovy Lažany
Časové rozmezí:	1902–1949
Počet evidenčních jednotek:	4 (3 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	6
Rozsah v bm:	0,16
Stav ke dni:	19. 2. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 19. 2. 2016 – čj. SOAP/040-0277/2016